Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

12. září 2019 *

„Řízení o předběžné otázce – Sbližování právních předpisů – Nařízení (ES) č. 882/2004 – Článek 27 – Úřední kontroly krmiv a potravin – Financování – Poplatky dlužné na základě úředních kontrol – Možnost členských států osvobodit některé kategorie hospodářských subjektů – Minimální sazba poplatků“

Ve spojených věcech C-199/18, C-200/18 a C-343/18,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie) ze dne 14. prosince 2017, došlými Soudnímu dvoru dne 19. března 2018, v řízeních

Pollo del Campo S.c.a.,

Avi Coop Società Cooperativa Agricola (C-199/18),

C.A.F.A.R. – Società Agricola Cooperativa,

Società Agricola Guidi di Roncofreddo di Guidi Giancarlo e Nicolini Fausta (C-200/18)

proti

Regione Emilia-Romagna,

Azienda Unità Sanitaria Locale 104 di Modena,

A.U.S.L. Romagna (C-199/18 a C-200/18),

a

SAIGI Società Cooperativa Agricola a r.l.,

MA.GE.MA. Società Agricola Cooperativa

proti

Regione Emilia-Romagna,

A.U.S.L. Romagna (C-343/18),

* Jednací jazyk: italština.

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení K. Jürimäe, předsedkyně senátu, D. Šváby (zpravodaj) a S. Rodin, soudci,

generální advokát: P. Pikamäe,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Pollo del Campo S.c.a., Avi Coop Società Cooperativa Agricola M. Giustinianim, A. Gamberinim a M. Aldegheri, avvocati,

– za C.A.F.A.R. - Società Agricola Cooperativa M. Aldegheri, avvocatessa, poté A. Clariziem, avvocato,

– za Società Agricola Guidi di Roncofreddo di Guidi Giancarlo e Nicolini Fausta M. Giustinianim, A. Gamberinim a M. Aldegheri, avvocati,

– za A.U.S.L. Romagna A. Lollim, avvocato,

– za Regione Emilia-Romagna G. Puliattim a F. Senofonte, avvocati,

– za Evropskou komisi F. Moro a D. Bianchim, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu článku 27 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat (Úř. věst. 2004, L 165, s. 1; Zvl. vyd. 03/45, s. 200).

2 Tyto žádosti byly podány v rámci tří sporů mezi Pollo del Campo sca a Avi Coop Società Cooperativa Agricola (věc C-199/18), C.A.F.A.R. – Società Agricola Cooperativa a Società Agricola Guidi di Roncofreddo di Guidi Giancarlo e Nicolini Fausta (věc C-200/18), jakož i SAIGI Società Cooperativa Agricola a r.l. a MA.GE.MA. Società Agricola Cooperativa (věc C-343/18) proti Regione Emilia Romagna (region Emilia-Romagna, Itálie), Azienda Unità Sanitaria Locale 104 di Modena (místní zdravotnický orgán 104 v Modeně, Itálie) a AUSL Romagna (místní zdravotnický orgán v Romagni, Itálie), ve věci rozhodnutí uvedeného regionu, na jehož základě jsou žalobkyně v původním řízení povinny platit poplatek určený k pokrytí nákladů na úřední veterinární kontroly.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 89/662

3 Článek 1 směrnice Rady 89/662/EHS ze dne 11. prosince 1989 o veterinárních kontrolách v obchodu uvnitř Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu (Úř. věst. 1989, L 395, s. 13; Zvl. vyd. 03/09, s. 214), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/41/ES ze dne 21. dubna 2004 (Úř. věst. 2004, L 157, s. 33; Zvl. vyd. 03/44, s. 407) (dále jen „směrnice 89/662“), stanoví, že členské státy zajistí, aby veterinární kontroly produktů živočišného původu, které jsou předmětem úpravy v aktech uvedených v příloze A, jež jsou určeny pro obchodování, nebyly nadále prováděny na hranicích, ale aby byly prováděny v souladu s touto směrnicí.

4 Příloha A zmiňuje v kapitole I směrnici Rady 2002/99/ES ze dne 16. prosince 2002, kterou se stanoví veterinární předpisy pro produkci, zpracování, distribuci a dovoz produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě (Úř. věst. 2003, L 18, s. 11; Zvl. vyd. 03/08, s. 124), jakož i nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu (Úř. věst. 2004, L 139, s. 55; Zvl. vyd. 03/45, s. 14).

Směrnice 93/119/ES

5 Směrnice Rady 93/119/ES ze dne 22. prosince 1993 o ochraně zvířat při porážení nebo usmrcování (Úř. věst. 1993, L 340, s. 21) stanovila společné minimální požadavky k ochraně zvířat v době jejich porážky nebo usmrcení, aby byl zajištěn racionální rozvoj produkce a aby bylo usnadněno dosažení vnitřního trhu se zvířaty a produkty živočišné výroby.

Směrnice 96/23/ES

6 Směrnice Rady 96/23/ES ze dne 29. dubna 1996 o kontrolních opatřeních u některých látek a jejich reziduí v živých zvířatech a živočišných produktech a o zrušení směrnic 85/358/EHS a 86/469/EHS a rozhodnutí 89/187/EHS a 91/664/EHS (Úř. věst. 1996, L 125, s. 10; Zvl. vyd. 03/19, s. 71) stanoví kontrolní opatření u látek a skupin reziduí uvedených v její příloze I.

7 Za tím účelem článek 3 uvedené směrnice, který je součástí její kapitoly II, nadepsané „Plány dozoru na zjišťování přítomnosti reziduí či látek“, stanoví:

„Dozor nad odvětvím živočišné produkce a prvotních produktů živočišného původu za účelem zjištění přítomnosti reziduí a látek uvedených v příloze I [uvedené směrnice] v živých zvířatech, jejich výkalech a biologických tekutinách, jakož i v živočišných tkáních a produktech, v krmivech a ve vodě určené k napájení zvířat musí být prováděn v souladu s touto kapitolou.“

Nařízení (ES) č. 178/2002

8 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. 2002, L 31, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 463), v článku 3, nadepsaném „Další definice“, stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

1. ‚potravinovým právem‘ právní a správní předpisy použitelné ve Společenství nebo na vnitrostátní úrovni pro potraviny obecně, a zejména pro bezpečnost potravin; vztahuje se na všechny fáze výroby, zpracování a distribuce potravin a rovněž krmiv, která jsou vyrobena pro zvířata určená k produkci potravin nebo kterými se tato zvířata krmí;

[…]

3. ‚provozovatelem potravinářského podniku‘ fyzická nebo právnická osoba odpovědná za plnění požadavků potravinového práva v potravinářském podniku, který řídí;

[…]

6. ‚provozovatelem krmivářského podniku‘ fyzická nebo právnická osoba odpovědná za plnění požadavků potravinového práva v krmivářském podniku, který řídí;“

Nařízení č. 853/2004

9 Příloha III nařízení č. 853/2004 obsahuje soubor zvláštních požadavků. Konkrétně oddíl 2 přílohy III obsahuje požadavky vztahující se na maso drůbeže a zajícovců a týká se zejména činností porážky a porcování masa.

Nařízení č. 882/2004

10 Body 4, 6 a 32 odůvodnění nařízení č. 882/2004 uvádějí:

„(4) Právní předpisy Společenství týkající se krmiv a potravin jsou založeny na zásadě, že provozovatelé krmivářských a potravinářských podniků ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce v rámci podniků podléhajících jejich kontrole odpovídají za zajištění toho, aby krmiva a potraviny splňovaly požadavky právních předpisů týkajících se krmiv a potravin, které se vztahují na jejich činnost.

[…]

(6) Členské státy by měly zajistit uplatňování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat a monitorovat a ověřovat, zda provozovatelé podniků dodržují příslušné požadavky ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce. Za tímto účelem by měly být prováděny úřední kontroly.

[…]

(32) Pro organizaci úředních kontrol by měly být k dispozici odpovídající finanční zdroje. Příslušné orgány členských států by tudíž měly mít možnost vybírat poplatky na úhradu nákladů vzniklých v souvislosti s úředními kontrolami. Při tomto postupu budou moci příslušné orgány stanovit poplatky jako paušální částky odvozené ze vzniklých nákladů a s přihlédnutím ke specifické

situaci zařízení. Pokud jsou poplatky ukládány provozovatelům, měly by být uplatněny společné zásady. Je proto vhodné stanovit kritéria pro určení výše poplatků za inspekce. Pokud jde o poplatky vztahující se na dovozní kontroly, je vhodné přímo stanovit sazby pro hlavní dovozní položky s cílem zajistit jejich jednotné používání a zabránit narušení obchodu.“

11 Hlava I nařízení č. 882/2004, nadepsaná „Předmět, oblast působnosti a definice“, obsahuje článek 1 týkající se předmětu a oblasti působnosti, který v odstavci 1 stanoví:

„Toto nařízení stanoví obecná pravidla pro provádění úředních kontrol sloužících k ověření toho, zda jsou dodržována pravidla, jejichž cílem je zejména:

a) předcházet rizikům, která přímo nebo prostřednictvím životního prostředí hrozí člověku a zvířatům, tato rizika odstraňovat nebo snižovat na přijatelnou úroveň […]“.

12 Podle čl. 2 bodu 1 uvedeného nařízení se „úřední kontrolou“ rozumí „jakákoli forma kontroly, kterou provádí příslušný orgán nebo [Společenství], aby ověřil dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat“.

13 Hlava II uvedeného nařízení, nadepsaná „Úřední kontroly prováděné členskými státy“, obsahuje kapitolu I nadepsanou „Obecné povinnosti“. Daná kapitola obsahuje článek 3, nadepsaný „obecné povinnosti týkající se organizace úředních kontrol“, podle kterého:

„1. Členské státy zajistí, aby úřední kontroly byly prováděny pravidelně, na základě rizik a s přiměřenou četností, aby bylo dosaženo cílů tohoto nařízení, […]

[…]

3. Úřední kontroly se provádějí v kterékoli z fází produkce/výroby, zpracování a distribuce krmiv nebo potravin, zvířat nebo živočišných produktů. Patří mezi ně kontroly krmivářských a potravinářských podniků, kontroly používání krmiv a potravin, kontroly skladování krmiv a potravin, kontroly procesů, materiálů, látek, činností nebo úkonů, včetně přepravy, používaných v souvislosti s krmivy nebo potravinami a kontroly živých zvířat, které jsou nezbytné pro dosažení cílů tohoto nařízení.

[…]“

14 V kapitole VI uvedené hlavy II, nadepsané „Financování úředních kontrol“, článek 26, nadepsaný „Obecná zásada“, stanoví:

„Členské státy zajistí, aby byly k dispozici přiměřené finanční zdroje pro zajištění nezbytných pracovníků a jiné zdroje pro úřední kontroly, a to jakýmkoli způsobem, který uznají za vhodný, včetně všeobecného zdanění nebo zavedení poplatků.“

15 Článek 27 nařízení č. 882/2004, nadepsaný „Poplatky“, zní takto:

„1. Členské státy mohou vybírat poplatky, které mají pokrýt náklady vzniklé v souvislosti s úředními kontrolami.

2. Pokud jde však o činnosti uvedené v příloze IV oddílu A a v příloze V oddílu A, zajistí členské státy výběr poplatků.

3. Aniž jsou dotčeny odstavce 4 a 6, nesmí být poplatky vybírané v souvislosti s činnostmi uvedenými v příloze IV oddílu A a v příloze V oddílu A nižší než minimální sazby uvedené v příloze IV oddílu B a v příloze V oddílu B. Po přechodné období do 1. ledna 2008 však mohou členské státy, pokud jde

o činnosti uvedené v příloze IV oddílu A, nadále používat sazby v současnosti uplatňované podle směrnice [Rady] 85/73/EHS [ze dne 29. ledna 1985 o financování veterinárních inspekcí a kontrol čerstvého masa a drůbežího masa (Úř. věst. 1985, L 32, s. 14)].

[…]

4. Poplatky vybírané v souladu s odstavci 1 nebo 2 pro účely úředních kontrol:

[…]

b) mohou být stanoveny paušálně na základě nákladů vynaložených příslušnými orgány za určitou dobu, nebo mohou být případně stanoveny ve výši uvedené v příloze IV oddílu B nebo příloze V oddílu B.

5. Při stanovování poplatků členské státy zohlední:

a) typ dotyčného podniku a odpovídající rizikové faktory,

b) zájmy podniků s nízkým objemem výroby,

c) tradiční metody výroby, zpracování a distribuce,

d) potřeby podniků umístěných v regionech se zvláštními zeměpisnými omezeními.

6. Pokud jsou – s ohledem na systémy vlastní kontroly a sledování zavedené provozovatelem krmivářského nebo potravinářského podniku a na úroveň dodržování zjištěnou při úředních kontrolách – prováděny úřední kontroly u určitých druhů krmiv, potravin nebo činností se sníženou četností nebo mají-li být zohledněna kritéria uvedená v odst. 5 písm. b) až d), mohou členské státy stanovit nižší poplatky za úřední kontroly, než jsou minimální sazby uvedené v odst. 4 písm. b), za předpokladu, že dotyčný členský stát předloží Komisi zprávu, v níž uvede:

a) druh dotyčného krmiva, potraviny nebo činnosti;

b) provedené kontroly v dotyčném krmivářském a potravinářském podniku a

c) způsob výpočtu sníženého poplatku.

[…]“

16 Příloha IV nařízení č. 882/2004 je nadepsaná „Činnosti a minimální sazby poplatků souvisejících s úředními kontrolami zařízení společenství“. Oddíl A uvedené přílohy IV stanoví:

„1. Činnosti spadající do působnosti směrnic[e] 89/662/EHS, [směrnice Rady] 90/425/EHS [ze dne 26. června 1990 o veterinárních a zootechnických kontrolách v obchodu s některými živými zvířaty a produkty uvnitř Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu (Úř. věst. 1990, L 224, s. 29)], [směrnice] 93/119/ES a [směrnice] 96/23/ES, za které členské státy v současnosti vybírají poplatky podle směrnice 85/73/EHS.

2. Schvalování krmivářských zařízení.“

17 Oddíl B uvedené přílohy IV stanoví, že členské státy vybírají za kontroly související se seznamem výrobků uvedeným v daném oddíle minimální sazby poplatků uvedené v daném oddíle. Zejména stanoví minimální sazby poplatků použitelné na inspekce jatek, jakož i minimální sazby poplatků za inspekce bouráren.

18 Příloha V uvedeného nařízení je nadepsána „Činnosti a minimální sazby poplatků souvisejících s úředními kontrolami zboží a živých zvířat vstupujících do Společenství“ a stanoví:

„Činnosti spadající do působnosti směrnic[e Rady] 97/78/ES [ze dne 18. prosince 1997, kterou se stanoví základní pravidla pro veterinární kontroly produktů ze třetích zemí dovážených do Společenství (Úř. věst. 1997, L 24, s. 9; Zvl. vyd. 03/22, s. 247)] a [směrnice Rady] 91/496/EHS [ze dne 15. července 1991, kterou se stanoví zásady organizace veterinárních kontrol zvířat dovážených do Společenství ze třetích zemí a kterou se mění směrnice 89/662/EHS, 90/425/EHS a 90/675/EHS (Úř. věst. 1991, L 268, s. 56; Zvl. vyd. 03/12, s. 58)], za které členské státy v současnosti vybírají poplatky podle směrnice 85/73/EHS.“

19 Oddíl B uvedené přílohy V stanoví, že členské státy vybírají za kontroly související se seznamem výrobků uvedeným v daném oddíle minimální sazby poplatků uvedené v daném oddíle.

Italské právo

20 Článek 1 decreto legislativo n. 194 – Disciplina delle modalità di rifinanziamento dei controlli sanitari ufficiali in attuazione del regolamento (CE) n. 882/2004 (legislativní nařízení č. 194, které se týká právní úpravy způsobů financování úředních zdravotních kontrol na základě nařízení č. 882/2004) (dále jen „legislativní nařízení č. 194/2008“) ze dne 19. listopadu 2008 (GURI č. 289, ze dne 11. prosince 2008), vymezuje „Oblast působnosti“ uvedeného legislativního nařízení takto:

„1. Toto nařízení stanoví způsoby financování úředních zdravotních kontrol, které jsou upravené v hlavě II nařízení [č. 882/2004], prováděných příslušnými orgány za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a předpisů týkajících se zdraví a dobrých životních podmínek zvířat.

2. Pro financování kontrol uvedených v odstavci 1 se použijí sazby stanovené v přílohách tohoto nařízení, a to v souladu se způsoby stanovenými v článku 2.

3. Sazby uvedené v tomto nařízení, jež nahrazují jakoukoli jinou sazbu stanovenou pro veterinární kontroly uvedené v odstavci 1, jsou k tíži provozovatelů působících v odvětvích, na které se kontroly uvedené v odstavci 1 vztahují. […]“

21 Legislativní nařízení č. 194/2008 v příloze A oddílech 1 a 2 uvádí částky poplatků použitelné na inspekce jatek, jakož i na inspekce bouráren, které odpovídají částkám uvedeným v příloze IV oddílu B nařízení č. 882/2004.

22 Za účelem uplatňování ustanovení nařízení č. 882/2004 a předcházení rozdílnému zacházení na italském území legge n. 96 – Disposizioni per l’adempimento di obblighi derivanti dall’appartenenza dell’Italia alle Comunità europee – Legge comunitaria 2009 (zákon č. 96 – Ustanovení pro splnění závazků vyplývajících z členství Itálie v Evropských společenstvích – Zákon Společenství z roku 2009) ze dne 4. června 2010 (běžný dodatek GURI č. 146, ze dne 25. června 2010) změnil článek 1 legislativního nařízení č. 194/2008 a zavedl odstavec 3, který stanoví:

„Z oblasti působnosti tohoto nařízení jsou vyloučeni zemědělci vykonávající činnosti uvedené v článku 2135 občanského zákoníku.“

23 Článek 2135 Codice civile (občanský zákoník) stanoví:

„Za ‚zemědělce‘ jsou považovány osoby, které vykonávají následující činnosti: obdělávání půdy, lesnictví, chovu zvířat a související činnosti.

‚Obděláváním půdy', ‚lesnictvím' a ‚chovem zvířat' se rozumí činnosti zaměřené na péči a rozvoj biologického cyklu či nezbytné fáze biologického cyklu, při kterých se využívají či mohou využívat půda, lesy, nebo sladká, brakická či mořská voda.

‚Souvisejícími činnostmi' se rozumí činnosti vykonávané zemědělcem zaměřené na manipulaci, konzervaci, přeměnu, uvádění na trh a zhodnocování, jejichž předmětem jsou výrobky získané převážně z obdělávání půdy, lesa nebo chovu zvířat, jakož i činnosti zaměřené na dodávání zboží nebo služeb prostřednictvím převažujícího využití vybavení nebo prostředků společnosti, jež jsou obvykle využívány k výkonu zemědělské činnosti, včetně územního rozvoje, rozvoje venkovského nebo lesnického dědictví nebo ubytování a pohostinství tak, jak jsou definovány zákonem."

Spory v původním řízení a předběžné otázky

24 Navrhovatelky v původním řízení jsou zemědělskými podniky působícími v oblastech chovu, porážky a uvádění drůbeže na trh.

25 Rozhodnutím ze dne 12. prosince 2011 rada regionu Emilia Romagna rozhodla, že zemědělské podniky vykonávající zejména činnosti uvedené v oddílech 1 a 2 přílohy A legislativního nařízení č. 194/2008, tedy jatka a bourárny, podléhají povinnosti platit poplatky stanovené uvedeným nařízením.

26 Navrhovatelky v původním řízení podaly proti uvedenému rozhodnutí a následným platebním výměrům, které jim byly vystaveny, žalobu k Tribunale amministrativo regionale per l'Emiglia-Romagna (regionální správní soud Elimia Romagna, Itálie). Uvedený soud žalobu zamítl a v podstatě rozhodl, že nařízení č. 882/2004 členským státům neumožňuje stanovit odchylky od povinnosti platit veterinární poplatky.

27 Navrhovatelky v původním řízení následně podaly odvolání ke Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie), jehož prostřednictvím se domáhaly změny výše uvedeného rozsudku. V zásadě tvrdí, že zaprvé unijní právní úprava neukládá podřídit všechny hospodářské subjekty v oblasti zemědělství, zejména „zemědělské podniky", ve smyslu článku 2135 občanského zákoníku, povinnosti platit poplatky související s úředními hygienickými kontrolami. Unijní právní úprava se omezuje na požadavek, aby členské státy zajistily výběr poplatku za určité činnosti, jako je inspekce jatek a kontrola provozu bouráren. Členské státy mohou zorganizovat financování uvedených kontrol způsoby, které považují za vhodné.

28 Zadruhé navrhovatelky v původním řízení tvrdí, že osvobození z placení poplatků by se mělo vztahovat také na zemědělské podniky, které vykonávají činnosti související s chovem zvířat, jako je manipulace, konzervace, zpracování, uvádění na trh a zhodnocování výrobků získaných převážně z chovu zvířat.

29 Předkládající soud má v tomto kontextu za to, že je nezbytné vědět, jaké povinnosti ukládá členským státům nařízení č. 882/2004. Konkrétně se Consiglio di Stato (Státní rada) táže na jedné straně na to, zda uvedené nařízení nabízí členským státům možnost stanovit osvobození z povinnosti platit poplatky týkající se úředních hygienických kontrol.

30 Na druhé straně se táže na přesné vymezení kategorie zemědělských podniků, které mohou být osvobozeny od povinnosti platit daný poplatek, s ohledem na rozsudek Corte di cassazione (Kasační soud, Itálie) vydaný dne 10. listopadu 2016, který zemědělská družstva a jejich sdružení považuje za „zemědělské podniky" ve smyslu článku 2135 občanského zákoníku, pokud pro výkon činností uvedených v daném článku používají produkty ostatních členů sdružení či pokud ostatním členům sdružení dodávají zboží či poskytují služby pro účely udržení či rozvoje biologického cyklu.

31 Za těchto podmínek se Consiglio di Stato (Státní rada) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má být článek 27 nařízení ES [č. 882/2004], který pro činnosti uvedené v příloze IV oddílu A a příloze V oddílu A stanoví, že členské státy zajistí výběr poplatku, vykládán v tom smyslu, že ukládá povinnost k platbě všem zemědělským podnikům, a to i když ‚vykonávají porážku nebo bourání masa jako vedlejší činnost ve vztahu k činnosti chovu zvířat'?

2) Může členský stát z placení veterinárních poplatků vyloučit některé kategorie podniků, když zavedl systém výběru poplatků, který je jako celek způsobilý zajistit úhradu nákladů vynaložených na úřední kontroly, anebo může uplatňovat sazby, které jsou nižší než sazby stanovené v nařízení ES č. 882/2004?"

K předběžným otázkám

K první otázce

32 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 27 nařízení č. 882/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že stanoví, že členské státy mají povinnost uložit placení poplatků souvisejících s úředními kontrolami týkajícími se činností uvedených v příloze IV oddíle A a v příloze V oddíle A uvedeného nařízení rovněž provozovatelům potravinářských podniků a provozovatelům krmivářských podniků, kteří vykonávají činnost porážky a bourání masa jako vedlejší činnosti k hlavní činnosti chovu zvířat.

33 Úvodem je třeba konstatovat, že z čl. 2 bodu 1 a z článku 3 nařízení č. 882/2004, ve spojení s body 4 a 6 odůvodnění uvedeného nařízení, plyne, že členským státům přísluší provádět úřední kontroly určení k ověření, že právní úprava týkající se krmiv a potravin je dodržována provozovateli krmivářských a potravinářských podniků ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce krmiv či potravin a zvířat a produktů živočišného původu.

34 V souladu se zněním článku 26 nařízení č. 882/2004 členské státy zajistí, aby byly k dispozici přiměřené finanční zdroje pro zajištění nezbytných pracovníků a jiné zdroje pro úřední kontroly, a to jakýmkoli způsobem, který uznají za vhodný, včetně všeobecného zdanění nebo zavedení poplatků. V tomto ohledu Soudní dvůr daný článek s ohledem na bod 32 odůvodnění uvedeného nařízení vyložil v tom smyslu, že členské státy mají při zajišťování toho, aby byly k dispozici přiměřené finanční zdroje pro zajištění nezbytných pracovníků a jiné zdroje pro úřední kontroly, široký prostor pro uvážení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. července 2017, Superfoz – Supermercados, C-519/16, EU:C:2017:601, bod 34 a citovaná judikatura).

35 Naproti tomu v případě, kdy se členské státy rozhodnou uložit hospodářským subjektům poplatky podle tohoto článku, je tento prostor pro posouzení ohraničen harmonizovanými pravidly stanovenými v článku 27 nařízení č. 882/2004 (rozsudek ze dne 26. července 2017, Superfoz – Supermercados, C-519/16, EU:C:2017:601, bod 34).

36 V tomto ohledu ze znění článku 27 nařízení č. 882/2004 plyne, že zatímco odstavec 1 daného článku stanoví, že členské státy mohou vybírat poplatky, které mají pokrýt náklady vzniklé v souvislosti s úředními kontrolami, odstavec 2 téhož článku stanoví, že členské státy zajistí výběr poplatků, a nikoli daně, pro účely pokrytí nákladů vynaložených na činnosti uvedené v příloze IV oddíle A a v příloze V oddíle A uvedeného nařízení.

37 Z toho vyplývá, že z jasného znění daného čl. 27 odst. 2 nařízení č. 882/2004 plyne jednak, že členské státy jsou povinny vybírat poplatek za účelem pokrytí nákladů vynaložených na činnosti uvedené v daných přílohách, a jednak, že unijní zákonodárce v daném odstavci výslovně neurčil osobu povinnou tento poplatek platit.

38 V první řadě je tedy ohledně činností uvedených v příloze IV oddíle A nařízení č. 882/2004 třeba poznamenat, že daná příloha neuvádí výčet dotčených činností a odkazuje na činnosti uvedené ve směrnicích 89/662, 93/119 a 96/23, ohledně kterých již členské státy vybírají poplatky na základě směrnice 85/73.

39 V tomto ohledu zaprvé směrnice 89/662 stanoví, že veterinární kontroly produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě zahrnutých do její přílohy A se provádí ve všech fázích produkce, zpracování, skladování, uvádění na trh a distribuce takových produktů.

40 Příloha A uvedené směrnice odkazuje jednak na směrnici 2002/99, kterou se stanoví veterinární předpisy pro produkci, zpracování, distribuci a dovoz produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě, a jednak na nařízení č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu a které konkrétně v příloze III uvedeného nařízení stanoví pravidla týkající se jatek a bourání drůbežího masa.

41 Zadruhé, jak plyne z jejího čl. 1 odst. 1, směrnice 93/119 se vztahuje na činnosti při porážce.

42 Zatřetí směrnice 96/23 stanoví kontrolní opatření u látek uvedených v její příloze I, a organizuje dozor nad odvětvím živočišné produkce a prvotních produktů živočišného původu, jakož i krmiv, ve všech stadiích produkce, zpracování a uvádění daných produktů na trh.

43 Z uvedených směrnic vyplývá, že ukládají členským státům provádět kontroly odvětví živočišné produkce ve všech stadiích produkce a zpracování zvířat a zvířecích produktů, jakož i kontroly odvětví produkce krmiv. Z toho plyne, že vzhledem k tomu, že činnosti při porážce a bourání masa spadají do fáze produkce a zpracování zvířat, jde o činnosti uvedené v příloze IV oddíle A nařízení č. 882/2004. V důsledku toho na základě čl. 27 odst. 2 uvedeného nařízení dané činnosti podléhají povinnosti platit poplatek za účelem financování úředních kontrol.

44 Na druhém místě je třeba uvést, že čl. 27 odst. 2 uvedeného nařízení neurčuje osobu povinnou tento poplatek platit.

45 Nicméně z čl. 27 odst. 8 nařízení č. 882/2004, ve spojení s body 4, 6 a 32 odůvodnění uvedeného nařízení, vyplývá, že unijní zákonodárce zamýšlel uložit povinnost platit tento poplatek provozovatelům potravinářských podniků a provozovatelům krmivářských podniků.

46 V tomto ohledu, ačkoli nařízení č. 882/2004 nedefinuje dané pojmy „provozovatel potravinářského podniku“ či „provozovatel krmivářského podniku“, článek 2 daného nařízení odkazuje na nařízení č. 178/2002, které obsahuje základní legislativní pravidla týkající se krmiv a potravin a definuje uvedené pojmy v čl. 3 bodech 3 a 6.

47 Podle posledně uvedených ustanovení je provozovatelem krmivářského podniku či provozovatelem potravinářského podniku fyzická nebo právnická osoba odpovědná za plnění požadavků potravinového práva v krmivářském nebo potravinářském podniku, který řídí.

48 V souladu s čl. 3 bodem 1 nařízení č. 178/2002 potravinové právo zahrnuje právní a správní předpisy použitelné v Unii nebo na vnitrostátní úrovni pro potraviny obecně, a zejména pro bezpečnost potravin, a vztahuje se na všechny fáze výroby, zpracování a distribuce potravin a rovněž krmiv, která jsou vyrobena pro zvířata určená k produkci potravin nebo kterými se tato zvířata krmí.

49 Z toho plyne, že všechny fyzické či právnické osoby, které v rámci své činnosti musí dodržovat potravinové právo, musí být kvalifikovány jako „provozovatel krmivářského podniku“ či „provozovatel potravinářského podniku“.

50 V tomto kontextu je nevýznamná okolnost, že porážka a bourání masa je vykonávána jako vedlejší činnost ve vztahu k hlavní činnosti chovu zvířat.

51 Přísluší tedy předkládajícímu soudu, aby zaprvé ověřil, zda daný zemědělský podnik vykonává činnosti uvedené v příloze IV oddíle A nařízení č. 882/2004, jako je porážka a bourání masa. V případě kladné odpovědi přísluší předkládajícímu soudu, aby zadruhé ověřil, zda tento zemědělský podnik podléhá předpisům potravinového práva, a musí tedy být kvalifikován jako „provozovatel potravinářského podniku“ či „provozovatel krmivářského podniku“ ve smyslu čl. 3 bodů 3 a 6 nařízení č. 178/2002 a podléhat úředním kontrolám určeným k ověření, že potravinové právo dodržuje.

52 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět, že článek 27 nařízení č. 882/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že stanoví, že členské státy mají povinnost uložit placení poplatků souvisejících s úředními kontrolami týkajícími se činností uvedených v příloze IV oddíle A a v příloze V oddíle A uvedeného nařízení rovněž provozovatelům potravinářských podniků a provozovatelům krmivářských podniků, kteří vykonávají činnost porážky a bourání masa jako vedlejší činnosti ve vztahu k hlavní činnosti chovu zvířat.

Ke druhé otázce

53 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda článek 27 nařízení č. 882/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že umožňuje členským státům uplatnit poplatky nižší, než jsou minimální sazby podle přílohy IV oddílu B a přílohy V oddílu B nařízení č. 882/2004.

54 Předně je třeba uvést, že ze znění čl. 27 odst. 3 prvního pododstavce první věty nařízení č. 882/2004 jasně vyplývá, že poplatky vybírané v souvislosti s činnostmi uvedenými v příloze IV oddílu A a v příloze V oddílu A nařízení č. 882/2004 nesmí být nižší než minimální sazby uvedené v příloze IV oddílu B a v příloze V oddílu B uvedeného nařízení.

55 Dále z oddílů B uvedených příloh IV a V vyplývá, že členské státy pro účely kontrol spojených se seznamem produktů, které jsou v nich uvedeny, vybírají poplatky v minimální sazbě tam uvedené.

56 Přitom ani čl. 27 odst. 3, ani oddíly B příloh IV a V nařízení č. 882/2004 nestanoví možnost odchýlit se obecně a podle vlastního uvážení od těchto minimálních sazeb, pokud se stát rozhodl financovat úřední kontroly prostřednictvím režimu paušálních poplatků podle čl. 27 odst. 4 písm. b) uvedeného nařízení.

57 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že uvedené minimální sazby představují spodní hranice sazeb, od kterých se členské státy v zásadě nemohou odchýlit (rozsudek ze dne 7. července 2011, Rakvere Piim a Maag Piimatööstus, C-523/09, EU:C:2011:460, body 22 a 27).

58 Konečně, tento výklad je potvrzen čl. 27 odst. 6 nařízení č. 882/2004, který upravuje jedinou výjimku, na jejímž základě může členský stát stanovit pro konkrétní podnik poplatek za úřední kontrolu s nižší sazbou, než je minimální sazba podle oddílů B příloh IV a V uvedeného nařízení. S ohledem na údaje poskytnuté předkládajícím soudem přitom právní úprava dotčená v původním řízení nemůže s ohledem na svoji povahu spadat pod výjimku podle daného čl. 27 odst. 6, jelikož se netýká situace konkrétního podniku, ale má všeobecnou povahu.

59 Z toho plyne, že čl. 27 odst. 3 nařízení č. 882/2004, jakož ani oddíly B příloh IV a V uvedeného nařízení neponechávají členským státům žádný prostor pro posouzení, který by jim umožnil odchýlit se obecně a podle vlastního uvážení od minimálních sazeb, které jsou v nich stanoveny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. července 2011, Rakvere Piim a Maag Piimatööstus, C-523/09, EU:C:2011:460, bod 28).

60 Ze všech výše uvedených úvah plyne, že článek 27 nařízení č. 882/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že neumožňuje členskému státu uplatňovat nižší sazby poplatků, než jsou minimální sazby stanovené v příloze IV oddíle B a v příloze V oddíle B nařízení č. 882/2004.

K nákladům řízení

61 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 27 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat, musí být vykládán v tom smyslu, že stanoví, že členské státy mají povinnost uložit placení poplatků souvisejících s úředními kontrolami týkajícími se činností uvedených v příloze IV oddíle A a v příloze V oddíle A uvedeného nařízení rovněž provozovatelům potravinářských podniků a provozovatelům krmivářských podniků, kteří vykonávají činnost porážky a bourání masa jako vedlejší činnosti ve vztahu k hlavní činnosti chovu zvířat.**

2) **Článek 27 nařízení č. 882/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že neumožňuje členskému státu uplatňovat nižší sazby poplatků, než jsou minimální sazby stanovené v příloze IV oddíle B a v příloze V oddíle B nařízení č. 882/2004.**

Podpisy.